

የሴቶችና ማህበራዊ ጉዳይ ሚኒስቴር-ኢትዮጵያ
Ministry of Women and Social Affairs-Ethiopia

ከአማራጭ ክብካቤ የመውጫ ዝግጅትና የድህረ ድጋፍ ዝቅተኛ መስፈርት

2017 ዓ.ም
አዲስ አበባ

መግቢያ

መግቢያ.....	4
ክፍል አንድ፡ ትርጓሜ	4
1.1 ትርጓሜ.....	4
1.2. የመስፈርቱ ዓላማ	6
1.3. መርሆዎች	6
1.4 የመስፈርቱ የተፈጻሚነት ወሰን.....	6
ክፍል ሁለት፡ ከአማራጭ ድጋፍና ክብካቤ አገልግሎት ለመውጣት በሚደረግ ቅድመ መውጫ ዝግጅት እና ድህረ ድጋፍ ሊሟላላቸው የሚገባው ዝቅተኛ መስፈርት	6
2.1. ከክብካቤ ለመውጣት የሚደረግ ዝግጅት	6
2.1.1. ግለሰባዊ የሽግግር ዕቅድ.....	6
2.1.2. የሽግግር ምዕራፍ	8
2.2 ለድህረ ክብካቤ ድጋፍ እና ክትትል አገልግሎት የብቁነት መስፈርት	11
ክፍል ሦስት፡ የባለድርሻ አካላት ተግባር እና ኃላፊነት	11
3.1. የአማራጭ ድጋፍና ክብካቤ አገልግሎት ሰጪ አካላት ተግባርና ኃላፊነት	11
3.1.1. የቅድመ መውጫ ዝግጅት	11
3.1.2. ስለድህረ ድጋፍ	12
3.2. የመንግሥት ተቋማት ተግባርና ኃላፊነት	13
3.2.1. የፌዴራል፣ የክልል እና ከተማ አስተዳደር የመንግሥት ተቋማት የጋራ ተግባርና ኃላፊነት	13
3.2.2. የፌዴራል፣ የክልልና የከተማ አስተዳደር ዘርፍ ተግባርና ኃላፊነት	13
3.3. የመንግሥት የልማት ድርጅቶችና የግሉ ዘርፍ ሚና	16
3.4. መንግሥታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች ድርሻ.....	16
3.5. ከአማራጭ ክብካቤ ተቋማት ያደጉ ወጣቶች ማህበራት ጥምረት.....	16
3.6. የጉዳይ አያያዝ፣ መረጃ እና ሪፖርት ስርዓት	16
ክፍል አራት፡ ልዩ ልዩ ሁኔታዎች	17
4.1. የመስፈርቱ አፈጻጸምና የአተገባበር ሁኔታ	17

4.2. ስለመስፈርቱ መሻሻል17

4.3. መስፈርቱ ስለሚጸናበት ጊዜ17

ዋቢ ሰነዶችና አባሪ መረጃዎች i

 አባሪ መረጃዎች i

 ዋቢ ሰነዶች i

መግቢያ

በተለያዩ ምክንያቶች የወላጆቻቸውን ድጋፍና ክብካቤ ማግኘት የማይችሉ ሕጻናት እራሳቸውን እስኪችሉ ድረስ ተገቢውን ቤተሰብ ተኮር፣ ማህበረሰብ አቀፍ እና ተቋማዊ አገልግሎት ማግኘትና መጠበቅ እንዳለባቸው ዓለምአቀፍ፣ አህጉራዊና ብሄራዊ ህጎች ያስገድዳሉ። እንዲሁም እያንዳንዱ ሀገር ለእነዚህ ህጻናት የተሟላ የህግ፣ የማህበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊ፣ የጤና እንክብካቤ፣ ስሜታዊ ደህንነታቸውን የመጠበቅና መሰረታዊ አገልግሎቶችን የማቅረብ ግዴታና ጥራቱን የጠበቀ ትምህርት እንዲያገኙ፣ ማህበራዊ ተሳተፏቸውን የማሳደግ፣ የስፖርትና መዝናኛ አገልግሎት እያገኙ መሆኑን ማረጋገጥ፣ ራሳቸውን ችለው እንዲኖሩ አስፈላጊውን ዝግጅትና የሽግግር ድጋፍ እንዲያገኙ ጥረት የማድረግ ኃላፊነት አለበት።

በተባበሩት መንግሥታት ድርጅት አማራጭ ክብካቤ የድጋፍ መመሪያ (ከአንቀጽ 131-136) መሰረት ከአማራጭ ድጋፍ አገልግሎት ለሚወጡ ታዳጊዎች እና ወጣቶች የሚደረግ ድጋፍ፣ የሽግግር ሂደት እና ድህረ-ድጋፍ የሚኖሩ ውሳኔዎች፣ ማዕቀፎችና አቅጣጫዎች የህጻናቱን መብትና ሁለንተናዊ ደህንነት ባስጠበቀ መልኩ እንዲሁም አቅማቸውንና ፍላጎታቸውን ያገናዘበ መሆን እንዳለበት በዝርዝር አስቀምጧል።

በኢትዮጵያም በተለያዩ ምክንያቶች ለችግር የተጋለጡ እና በአስቸጋሪ ሁኔታ ውስጥ የሚገኙ ህጻናት መንግስታዊና መንግስታዊ ባልሆኑ ተቋማት የተለያዩ አማራጭ ድጋፍና ክብካቤ አገልግሎት ተጠቃሚ እንዲሆኑ እየተደረገ ይገኛል። ሆኖም ብዙ ታዳጊዎች እና ወጣቶች የድጋፍ አገልግሎታቸውን ጨርሰው ሲወጡ የቅድመ ዝግጅት ስራዎች ባለመሰራታቸው እና ተከታታይነት ያለው ሁለንተናዊ ድጋፍ ባለመደረጉ የጥገኝነት ስሜት እንዲያዳብሩ፣ መገለልና መድሎ እንዲደርስባቸውና ህይወታቸውን ውጤታማ በሆነ መልኩ እንዳይመሩ አድርጓቸዋል። ለዚህም አንዱ ምክንያት የሽግግር ሂደቱን በዘላቂነት ውጤታማ ሊያደርግ የሚችል ታዳጊዎች እና ወጣቶች ከአማራጭ ክብካቤ የመውጫ ዝግጅትና ድህረ-ክብካቤ ሊሟላላቸው የሚገባውን ድጋፍ ሊያሳይ የሚችል ዝቅተኛ መስፈርት አለመኖሩ ነው።

የሴቶችና ማህበራዊ ጉዳዮች ሚኒስቴርም በአዋጅ ቁጥር 1263/2014 ዓ/ም በተሰጠው ስልጣንና ተግባር መሰረት ያወጣውን የአማራጭ ሕጻናት ድጋፍና ክብካቤ መመሪያ 976/2016 መነሻ በማድረግ ታዳጊ ወጣቶች አማራጭ ክብካቤ አገልግሎት የክብካቤ ጊዜያቸውን ጨርሰው ሲወጡ የሚያጋጥሟቸውን ማህበራዊ፣ ሥነ-ልቦናዊና ኢኮኖሚያዊ ችግሮችን በዘላቂነት ለመቅረፍ እንዲቻል ጥራቱን የጠበቀና ወጥነት ያለው የአገልግሎት መስፈርት አስፈላጊ በመሆኑ ይህን ዝቅተኛ መስፈርት አዘጋጅቷል።

ክፍል አንድ፡ ትርጓሜ

1.1 ትርጓሜ

በሌሎች ህጎች የተለየ ትርጓሜ ካልተሰጣቸው በስተቀር ለዚህ መስፈርት አፈጻጸም ሲባል፤

1. “**ታዳጊዎች እና ወጣቶች**” ታዳጊዎች ማለት ከ15 እስከ 18 ዓመት የእድሜ ገደብ ውስጥ ያሉት የሚያመለክት ሲሆን ወጣቶች ደግሞ ከ18 እስከ 24 ዓመት የእድሜ ገደብ ውስጥ ያሉትን ያመለክታል።
2. “**ክብካቤ**” ማለት የህጻናት ሁለንተናዊ ደህንነታቸው እና ጥቅማቸው ተጠብቆ ማለትም የአመጋገብና የጤና፣ ምክር እና አመራር እንዲያገኙ በማስቻል ለአካላዊ፣ አዕምሮአዊ፣ መንፈሳዊ፣ ሥነ-ልቦናዊ እና ማህበራዊ ዕድገታቸው አስተዋጽዖ ማድረግ ነው።

3. **“የአማራጭ ክብካቤ መውጫ ዝግጅት”** ማለት እድሜያቸው ከ18 ዓመት ያላነሰ ሆኖ ሲሰጣቸው ከነበረው ክብካቤ በመውጣት በአገልግሎት ሰጭው ተቋም እውቅናና እገዛ ከሌሎች የሚመለከታቸው ባለድርሻ አካላት ጋር በመተባበር በሚደረግ ድጋፍ እና ከትትል ራሳቸውን እንዲችሉ የሚሰጥ አገልግሎት ነው። የዚህ አገልግሎት ተጠቃሚ የሚሆኑ ወጣቶች የሚያገኙት አገልግሎቶች ከክብካቤ ከመውጫ ጊዜያቸው 3 ዓመት አስቀድሞ ጀምሮ በሚደረግ የዳሰሳ ጥናት ላይ የተመሰረተ ይሆናል።
4. **“ከአማራጭ ክብካቤ የወጡ”** ማለት በሙሉ ወይም በከፊል የልጅነት ዕድሜያቸውን መደበኛ በሆነ የአማራጭ ክብካቤ ያሳለፉ ከ18 ዓመት በላይ የሆኑ ወጣቶች እና ከክብካቤ በመውጫ ዝግጅት ወቅት ስምምነት የተደረሰባቸውን የድህር-ክብካቤ ድጋፍ ለማግኘት መብት ያላቸው ማለት ነው።
5. **“ከአማራጭ ክብካቤ መውጣት”** ማለት አንድ ታዳጊ ወጣት በተለያዩ አማራጭ እንክብካቤ ሲሰጥ ከነበረው አገልግሎት ለመውጣት መዘጋጀትን፣ ራስን ወደ መቻል ሽግግር ያለውን ሂደት እና የድጋፍ መቋረጥን ያካትታል።
6. **“ድህረ ድጋፍ”** ማለት አንድ ታዳጊ ወጣት ከመደበኛ የአማራጭ ክብካቤ ፕሮግራም መውጣቱን ተከትሎ እንደ አስፈላጊነቱ የትምህርትና ክህሎት ስልጠና፣ የጤና፣ የማህበራዊ፣ ሥነ-ልቦናዊ፣ የዜግነት፣ የሥራ ላይ ልምምድ፣ የሥራ ዕድል ማመቻቸት፣ ከትትልና ሙያዊ ድጋፍ አገልግሎቶች የሚደረግበት የድጋፍ ምዕራፍ ነው።
7. **“የቅድመ መውጫ ዝግጅት”** ማለት ሕጻናቱ በአማራጭ-ክብካቤ ተጠቃሚ ከሆኑ በጊዜ ጀምሮ ለቀጣይ ህይወታቸው ብቁ የሚያደርጉ ሁለንተናዊ ድጋፎች የሚደረግ ሲሆን፣ ክብካቤን ጨርሰው ለመውጣት ሲቃረቡ (ከ3 ዓመት በፊት) እራስን ችሎ የመኖር ዝግጅት የሚደረግበት ጊዜ ይሆናል።
8. **“አማራጭ ድጋፍና ክብካቤ ሰጭ ተቋማት”** ማለት የማሳደጊያ፣ ከድጋፍ ጋር እራስን ችሎ መኖር፣ በህጻናት የሚመራ ቤተሰብ እና የረጅም ጊዜ የአደራ ቤተሰብ አገልግሎት ሰጭ ተቋማት ናቸው።
9. **“ተቋማዊ እንክብካቤ”** ማለት በመንግሥት ወይም መንግሥታዊ ባልሆኑ አካላት በቤተሰብ ተኮር ክብካቤ ተጠቃሚ ያልሆኑ ሕጻናት በጊዜያዊና በአጭር ጊዜ አገልግሎት የሚያገኙበት የመጨረሻ አማራጭ የድጋፍና የክብካቤ ዓይነት ነው።
10. **“የአደራ ቤተሰብ ክብካቤ ተቋም”** ማለት ለአደራ ቤተሰብ ብቁ የሆኑ ሕጻናትና ቤተሰቦችን የሚመለምሉ፣ የሚያሰለጥኑ፣ የሚያገናኙ እንዲሁም ድጋፍና ከትትል የሚያደርጉ ድርጅቶች ናቸው።
11. **“የረጅም ጊዜ አደራ ቤተሰብ”** ማለት ሕፃናትን በፈቃደኝነት በመውሰድ ለረጅም ጊዜ በአደራ በማቆየት ክብካቤ የሚሰጡ ቤተሰቦች ናቸው።
12. **“የክብካቤ ዕቅድ”** ማለት የታዳጊው ወይም ወጣቱ የዕድገት ፍላጎቶች በማን፣ እንዴትና መቼ ይሟላል የሚሉትን ለማከናወን በባለሙያ የሚቀመጡ የግል ግቦች ለማሳካት የሚያስፈልጉ ድጋፎች ክንውኖች እና ሀብቶችን በአጭሩ የሚዘረዝር የተጻፈ ሰነድ ነው። ሰነዱ ሲዘጋጅ ከታዳጊዎች ጥቅም አንጻር የሚመለከታቸውን አካላት ታዳጊዎችን ጨምሮ በማሳተፍ ሕፃን ተኮርና ቤተሰብ አቀፍ የመረጃ አሰባሰብ፣ የፍላጎቶች ልዩነት፣ የግብ ማስቀመጥና የዕቅድ ዝግጅት ሂደትን በመጠቀም ውሳኔዎችንና የተደረጉ ስምምነቶችን በአግባቡ በማሰናሰል ነው።
13. **“ዝቅተኛ መስፈርት”** ማለት ታዳጊ ወጣቶች በተቋም ክብካቤ አገልግሎት፣ በድጋፍ ራስን ችሎ የመኖር አገልግሎትን የሚሰጡ ተቋማት፣ በሕጻናት የሚመራ ቤተሰብ እንዲሁም በረጅም ጊዜ አደራ ቤተሰብ ተጠቃሚ በሚሆኑበትና አገልግሎቱን ካጠናቀቁ በኋላ ሊሟሉላቸው የሚገቡ ድህረ ክብካቤ ድጋፎችን የሚያሳይ ወጥ የአሰራር ሥርዓት ነው።
14. **“የቀጠለ አገልግሎት”** ማለት በአማራጭ ድጋፍና ክብካቤ አገልግሎት ሲጠቀሙ የነበሩ ታዳጊ ወጣቶች የመውጫ ጊዜያቸው ቢደርስም የአገልግሎት ድጋፉ እንደ ትምህርት፣ የጤና ከትትል፣ ሌሎች ማህበራዊ ድጋፎች በቀጣይነት እንዲሰጡ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ የሚሰጥ የድጋፍ አገልግሎት ነው።

1.2. የመስፈርቱ ዓላማ

ደረጃውን የጠበቀ፣ ግልጽና ወጥነት ባለው መልኩ ታዳጊ ወጣቶች ከአማራጭ ድጋፍና አገልግሎቶች የቅድመ -መውጫ ዝግጅት እና ድህረ-ድጋፍ ዝቅተኛ የአገልግሎት መስጫ መስፈርት በማዘጋጀት በዘላቂነት እራሳቸውን እንዲችሉ ማስቻል።

ታዳጊ ወጣቶች ከአማራጭ ክብካቤ አገልግሎት ለመውጣት በሚደረግ ዝግጅትና ድህረ ክብካቤ ወቅት ደረጃውን የጠበቀ፣ ግልጽና ወጥ የሆነ የአሰራር ሥርዓት ባለመኖሩ ምክንያት ለሥነልቦናዊ፣ ማህበራዊ እና ኢኮኖሚያዊ ችግሮች እየተጋለጡ በመሆኑ ተመሳሳይና ደረጃውን የጠበቀ በሁሉም አገልግሎት ሰጪ አካላት ሊተገበር የሚችል ዝቅተኛ መስፈርት ማዘጋጀት በማስፈለጉ ነው።

1.3. መርሆዎች

የአማራጭ ክብካቤ አገልግሎት በሚሰጡ አካላት ታዳጊ ወጣቶች ከክብካቤ እንዲወጡ በሚደረግ ዝግጅትና ድህረ ክብካቤ ሂደት መከተል የሚገባቸው መሰረታዊ መርሆዎች፤

ሀ) ፍላጎትንና ጥቅምን መሰረት ያደረገ

ለ) አሳታፊነት

ሐ) ሚስጢር ጠባቂነት

መ) ጉዳት አለማድረስ

ሠ) ቀጣይነት ያለው

ረ) ከአድላዊ አሰራር ነጻ የሆነ

ሰ) ቅንጅታዊ አሰራር የሚደግፍ

ሸ) ክብራቸውን የጠበቀ

ቀ) ግልጽኝነት

በ) ተጠያቂነት

1.4 የመስፈርቱ የተፈጻሚነት ወሰን

ይህ ዝቅተኛ መስፈርት በሁሉም የመንግሥት እና መንግሥታዊ ባለሆኑ የአማራጭ ሕጻናት ድጋፍና ክብካቤ አገልግሎት በሚሰጡ ተቋማት እና ሚናቸው በዚህ ሰነድ ላይ በተገለጹ ባለድርሻ አካላት ላይ ተፈጻሚ ይሆናል።

ክፍል ሁለት: ከአማራጭ ድጋፍና ክብካቤ አገልግሎት ለመውጣት በሚደረግ ቅድመ መውጫ ዝግጅት እና ድህረ ድጋፍ ሊሟላላቸው የሚገባው ዝቅተኛ መስፈርት

2.1. ከክብካቤ ለመውጣት የሚደረግ ዝግጅት

2.1.1. ግለሰባዊ የሽግግር ዕቅድ

ታዳጊ ወጣቶች እድሜያቸው ደርሶ ከአማራጭ ክብካቤ አገልግሎት ለመውጣት ሲዘጋጁ ከክብካቤ በኋላ ባለው ህይወታቸው ውጤታማ የሚያደርግ እና ፍላጎትን መሰረት ያደረገ ግላዊ የሽግግር እቅድ ማዘጋጀት ነው። ይህ ዕቅድ በየጊዜው የሚኖሩ ለውጦችን ባገናዘበ መልኩ ቢያንስ በዓመት አንድ ጊዜ መከለስ ይኖርበታል። እነዚህም፡-

1. የታዳጊዎች ከክብካቤ የመውጫ ዝግጅት ዕቅድ ከመውጫ ጊዜ 3 ዓመት አስቀድሞ መጀመር አለበት።

2. የክብካቤ ሰጪ ተቋማት የእያንዳንዱን የታዳጊ ወጣት አጠቃላይ አካላዊ፣ ስነ-ልቦናዊ፣ የጤና፣ ማህበራዊ እና የትምህርት ዝግጅት የሚያሳይ የዳሰሳ ጥናት ማከናወን አለባቸው፤
3. የታዳጊ ወጣቶቹ ፍላጎት፣ ዝንባሌዎችን፣ ልምድ፣ ጥንካሬና ሊጎለብትቱ የሚገቡ ክህሎቶች መለየት፤
4. የታደገ ወጣቶች ቤተሰቦች (በህይወት ካሉ) እና ባለድርሻ አካላት(በታዳጊው/ዋ ህይወት ውስጥ ተጽዕኖቸው የጎላ ባለድርሻ አካላት) ያሳተፈ የዳሰሳ ጥናት ግኝት መሰረት ያደረገ ግለሰባዊ የሽግግር እቅድ ማዘጋጀት፤
5. ታዳጊዎች ከክብካቤ ለመውጣት በሚያደርጉት ዝግጅት የሚከታተል፣ የሚያግዝ እና በሽግግር ዕቅዱ መሰረት አገልግሎትን የሚያቀናጅ የጉዳይ አያያዝ ባለሙያ ወይም ማህበራዊ ባለሙያ መመደብ ይኖርባቸዋል፤
6. ይህ ዕቅድ ታዳጊው ከአማራጭ ክብካቤ ከመውጣቱ ከ3 ዓመት አስቀድሞ በሚደረገው ዝግጅት፣ ከዚህ በታች በቅደም ተከተል የተዘረዘሩ መሰረታዊ የህይወት-ክህሎት ስልጠናዎች እና ሌሎች በዳሰሳ ጥናት የተለዩ ፍላጎቶች ሊመቻቸላቸው ይገባል።

ማንኛውም የግል ሽግግር ዕቅድ የሚከተሉትን አምስት መሰረታዊ ክህሎት ላይ የሚያተኩር ይሆናል፡-

1. ግላዊ ክህል ማዳበር

የግል ክህሎት ማዳበር የአንድን ታዳጊ ወይም ወጣት ፍላጎት፣ አስተያየት፣ ባህሪ፣ ዝንባሌ፣ የአኗኗር ዘይቤ እና እሴት ለመግለጽ ያገለግላል። ከወጣት ጋር በአጋርነት ከክብካቤ ለመውጣት እና በድህረ-ክብካቤ ድጋፍ ለማድረግ ሊወሰዱ የሚገቡ ድጋፎች የሚከተሉትን ሊያካትቱ ይገባል፡-

- ወጣቶች/ታዳጊዎች ከጓደኞቻቸው እና ከእድሜ እኩዮቻቸው እንዲሁም ከሌሎች ጋር የተግባቦት ክህሎት፣ ለራስ ጥሩ አመለካከት፣ በውሳኔ አሰጥጥ ክህሎት፣ የስሜታዊ ብልህነት ክህሎት እንዲያገኙ ማድረግ (በማበረታታት፣ በማሰልጠን፣ ዕድል በመፍጠርና መልካም አርዳያ በመሆን)፤
- የትርፍ ጊዜ ማሳለፊያዎችን ለይተው እንዲያውቁ በማገዝ ታዳጊዎች /ወጣቶች ችሎታቸውንና ተስጥዖዎችን እንዲያዳብሩ መደገፍ፤
- የታዳጊዎች/ ወጣቶችን ጥንካሬን እና ፍላጎትን መሰረት በማድረግ የሚገነቡ የባህል፣ ስነ-ጥበብ እና ሌሎች እድሜያቸውን ያማከሉ ምቹ የመዝናኛ አጋጣሚዎችን እንዲያገኙ ማድረግ፤
- የታዳጊዎችን / ወጣቶችን ማህበራዊ ክህሎት እና በራስ መተማመንን የሚያዳብሩ አዳዲስ እድሎችን ወይም መልካም ልምዶችን (የበጎ ፈቃድ አገልግሎት እንዲሰጡ፣ የእግር ጉዞ እንዲያካሂዱ ማድረግ፣ የአቻ ለአቻ እና ለሌሎች ውይይቶች እንዲያደርጉ እድል ማመቻቸት) ማስተዋወቅ እና የመሳሰሉ የቡድን እንቅስቃሴዎችን ማድረግ፤
- በአዕምሮአዊ፣ በአካላዊ ጤና እና በስሜታዊ ደህንነት ላይ ተጽዕኖ የሚያሳድሩ ማህበራዊ መገለልን እና ራስን ማግለልን ለመቀነስ ወደ መዝናኛ ቦታዎች መሄድ የሚችሉበትን ምቹ ሁኔታ መፍጠር፤
- አዕምሮአዊ ዕድገት፣ በጥልቀት ማሰብ እና ማገናዘብ፣ ምክንያታዊነት፣ ውሳኔ መስጠት፣ የችግር አፈታት የግል ሀብቶችን የማስተዳደር ክህሎት እንዲኖራቸው ድጋፍ ማድረግ፤
- በማኅበረሰብ እሴት፣ ወግና ባህል ዙሪያ ስልጠናዎችን እንዲያገኙ ሁኔታዎችን ማመቻቸት።
- የሥራ ፈጠራና በግል ተቀጣሪ እንዲሆኑ የሚያስችሏቸውን ክህሎት እንዲያዳብሩ በስልጠና ማገዝ።

2. የእርስ በእርስ ግንኙነት ክህሎት

የተግባቦት፣ ሀሳብን የመግለጽ፣ የመደራደር፣ የግጭት አፈታት፣ የመደጋገፍ፣ የሌሎችን ስሜት የመረዳት፣ እርዳታን መፈለግና ሌሎችን የማገዝ ክህሎት እንዲያዳብሩ ምቹ ሁኔታዎችን መፍጠር።

3. የቡድን ክህሎት

የትብብርና ቅንጅት ስሜት፣ የጋራ ችግር አፈታት፣ በቡድን የመስራት፣ እና ሌሎች የውሳኔ አሰጣጥ ክህሎት እንዲኖራቸው ማስቻል።

4. ማህበራዊ ከባቢን የመረዳት ክህሎት

- ሁኔታዎችን የማስተዳደር ክህሎት፣ ማህበራዊ ክህሎት፣ ጤናና ሥነ-ተዋልዶ፣ የአደንዛዥ ዕጽ አሉታዊ ተጽዕኖ ግንዛቤ፣ የበይነ-መረብና ማህበራዊ ሚዲያ አጠቃቀም ክህሎታቸውን እንዲያሳድጉ ማገዝ፤
- የማህበራዊና ስነ-ምህዳራዊ ከባቢያቸውን በአግባቡ እንዲረዱ ማብቃት፤
- የማህበረሰብ እሴቶችን እንዲያውቁና እንዲተገብሩ ማገዝ፤
- ራስን ችሎ የመኖር ክህሎትን፣ ራስን የመንከባከብ፣ ሌሎችን የመርዳትና የማገዝ ፍላጎት እና ክህሎት እንዲያሳድጉ ማበረታታት፤
- የፖለቲካ ተሳትፏቸው እንዲያድግ ማበረታታትና ማብቃት፤
- የህግና ስርዓት እውቀታቸውን እንዲያዳብሩ ማገዝ፤

5. የታዳጊዎች እና ወጣቶች ደህንነት እና ጥበቃን በተመለከተ

- ለታዳጊዎች እና ወጣቶች ተለያዩ ጉዳዮች/ጥቃቶች ተጋላጭ በሚያደርጉባቸው ጉዳዮች እና ስጋቶች ዙሪያ የዳሰሳ ጥናት ማድረግ ከወጣቶች ጋር በጉዳዩ ላይ ውይይቶችን ማካሄድ።
- በታዳጊዎች እና ወጣቶች ጥበቃ ዙሪያ በቂ ግንዛቤ መፍጠር፣ ሪፖርት እንዴትና ለማን ማድረግ እንዳለባቸውና ምላሽ የሚያገኙባቸውን የህግ ከለላ ስርዓቶችን ማስረዳት። ለወጣቶች ደህንነት ስጋት በሆኑ ጉዳዮች ላይ የዳሰሳ ጥናቶች ማካሄድ ወጣቶች ከሌሎች ወጣቶች ጋር ጤናማ ግንኙነት እንዲኖራቸው፣ ራሳቸውን እና ሌሎች ወጣቶችን ከጥቃት መጠበቅ እንዲችሉ በወጣቶች ደህንነት ጥበቃ ዙሪያ በቂ ግንዛቤ መፍጠር ስልጠና መስጠት።
- ጉዳት ወይም ጥቃት ቢደርስባቸው ወይም በሌሎች ወጣቶች ላይ ጥቃት ደርሷል ብለው ቢጠረጥሩ ወይም ቢመለከቱ መቼ ለማን እና እንዴት ጥቆማ እንደሚያደርጉ ማሳወቅ። ሪፖርት ያደረጉት ጉዳይ ምላሽ የሚሰጥበትን እና የሕግ ከለላ የሚያገኙበትን ስርዓት ማስረዳት።

2.1.2. የሽግግር ምዕራፍ

የአማራጭ ክብካቤ ድጋፍ የሚያደርጉ ተቋማት በሽግግር ምዕራፍ ወቅት የሚከተሉትን ድጋፍ ለወጣቶች ይሰጣሉ፤

1. የታዳጊውን/የወጣቱ አስፈላጊ ግለሰባዊ መረጃዎችን ማደራጀት፣ መተንተንና በተገቢው መልኩ ማጋራት፤
2. የሀብት ምንጮችን (ከማኅበረሰብ፣ ከግል ባለሀብቶች፣ ከባለ አድራጎች ድርጅቶች፣ ከማኅበረሰብ አቀፍ አደረጃጀቶች፣ ከመንግሥት፣የኃይማኖት ተቋማት፣ የሙያ ማህበራት፣ ዓለም አቀፍ የልማት ድርጅቶች ወዘተ መለየት) እና የአገልግሎት (የጤና፣ የኢኮኖሚ፣ መጠለያ፣ ህግ፣ ሥነ-ልቦናዊና ማህበራዊ ድጋፍ፣ ትምህርትና ሙያ ሥልጠና፣

ምግብና አልባሳት፣ የህይወት ክህሎት ሥልጠናዎች) ፍኖተ ካርታ ማዘጋጀት፤

3. ተቋሙ በሚኖሩበት አካባቢ የነዋሪነት አገልግሎት (የልደት ምስክር ወረቀት፣ የጋብቻ የምስክር ወረቀት፣ የጤና መድሃኒት፣ የስራ አጥነት ማስረጃ፣ የሴፍቲኔት ድጋፍ፣ የነዋሪነት መታወቂያ፣ የሰላማዊ ነዋሪነት ማስረጃ፣ መሰረታዊ የሽማች አገልግሎት) እንዲሁም በሌሎች ማህበራዊ አገልግሎት ሰጪ ተቋማት በኩል ተጠቃሚ እንዲሆኑ ሁኔታዎችን ማመቻቸት፤
4. ለመነሻ የሚሆን የመቋቋሚያ (የቤት ቁሳቁስ፣ የቤት ኪራይ ወጭ ለ6 ወር፣ የገንዘብ ድጋፍ) ማድረግ፤
5. ወጣቶች ከማህበረሰቡ ጋር ተቀላቅለው ቢያንስ ለስድስት ወር ሙሉ ድጋፍ እየተደረገላቸው እራስ ችሎ መኖር እንዲለማመዱ ማድረግ፤
6. የስራ ዋስትና ማመቻቸት፤
7. በቤተሰቡ/ተቋሙ የሽኝት ፕሮግራም ማዘጋጀት።

2.1.3 ድህረ ክብካቤ ድጋፍ እና ክትትል

2.1.3.1 የጤና ድጋፍ

ሀ. የጤና መድኃኒት ሽፋን ድጋፍ እንዲያገኙ ማድረግ

ለ. የጤና መድሃኒት ለማይሸፍናቸው የህክምና ዓይነቶች በሀገር ውስጥም ሆነ ከሀገር ውጭ ለሚሰጡ የህክምና ድጋፎች የሚያስፈልጉ የህክምና እና ትራንስፖርት ወጭዎችን በተቋሙም በባለድርሻ አካላት እንዲሸፉ ማስተባበር፤

ሐ. በማይድን በሽታ ለተያዙ ህመምተኞችና የጤና ክብካቤ ለሚሹ ህመሞች ልዩ ክትትል ማድረግ፤

መ. ታዳጊ ወጣቶች ከሽግግር በፊት እና በሽግግር ጊዜ የሥነ-ተዋልዶ ጤና ትምህርት ማግኘታቸውን ማረጋገጥ፤

ሠ. ልዩ ፍላጎት ላላቸው እና አካል ጉዳተኛ ታዳጊዎች እና ወጣቶች የህክምና እና ሌሎች የቁሳቁስ ድጋፍ ማድረግ።

2.1.3.2 የሥነ-ልቦናዊ እና ማህበራዊ ድጋፍ

ሀ. ውሳኔ አሰጣጥና ችግር አፈታት ላይ ስልጠናዎችን እንዲያገኙ ማድረግ፤

ለ. ታዳጊ ወጣቶች በአቻ ግፊት ምክንያት በሚያጋጥማቸው ችግሮች ዙሪያ ተከታታይ ስልጠና ሊያገኙ የሚችሉበትን ሁኔታ ማመቻቸት፤

ሐ. ቀጣይነት ያለው ግለሰባዊ የምክር አገልግሎት መስጠት፤

መ. በበይነ-መረብ፣ በአደንዛዥ እጽ እና አልኮል መጠጦች ሱስ ጉዳት ዙሪያ ስልጠናዎች እንዲያገኙ ማድረግ፤

ሠ. ከለመዱት የአኗኗር ሁኔታ ወደ ሌሎች ሽግግሮች በሚተላለፉበት ሂደት ሊያጋጥሙ የሚችሉ አዳዲስ ተግዳሮቶችንና ዉጣ ዉረዶችን ለመጋፈጥ ብቁ እንዲሆኑና የሚያግዙ እና የራሳቸውን ችግር በራሳቸው አቅም የሚፈቱባቸውን መንገድ ማሳየት፤

ረ. ለተለያዩ አደንዛዥ ዕጽ፣ ሱስና ድባቴ እንዳይጋለጡ ማስተማር፤ መከታተል እና ተጋልጠው ሲገኙ የአዕምሮ ጤና ህክምና እና የሥነ-ልቦና ድጋፍ እንዲያገኙ ማመቻቸት፤

ሰ. ከክብካቤ የወጡ ታዳጊ ወጣቶች እና የቀድሞ ተንከባካቢዎች መካከል ያለው መስተጋብር እንዲጠናከር ሁኔታዎችን ማመቻቸት፤

ሸ. መዳን የማይችል የጤና እክል ላለባቸው ታዳጊዎችና ወጣቶችን ተከታታይ የስነ-ልቦና ድጋፍ እንዲሰጣቸው ማድረግ።

2.1.3.3 መጠለያ

ሀ. አንድ ወጣት የክብካቤ ጊዜን ጨርሶ ሲወጣ የመንግስት ኪራይ ቤቶችን በልዩ ሁኔታ ቅድሚያ እንዲያገኙ እንደ አንድ መስፈርት ማካተት፤

ለ. አንድ ወጣት የክብካቤ ጊዜን ጨርሶ ሲወጣ መንግሥት ለማሳበረሰቡ የሚያቀርበው ለመጠለያ ወይም የመኖሪያ ቤት ቅድሚያ እንዲያገኙ ማድረግ፤

ሐ. አንድ ወጣት የክብካቤ ጊዜን ጨርሶ ሲወጣ ታዳጊው መኖር በሚፈልግበት አካባቢ ከማህበረሰብ የኑሮ ደረጃ ጋር የሚቀራረብ የመጠለያ አገልግሎት ትምህርት እና ስልጠና ከጨረሰበት ጊዜ እንስቶ ለ6 ወር በየወሩ በሚሰጥ የኪራይ ዋጋ እንዲያገኝ ሊመቻቸ ይገባዋል፡፡

መ. አማራጭ ክብካቤ ሰጪው ተቋም ወጣት ቀደም ሲል ሲጠቀሙበት የነበረውን ቁሳቁስ (አልጋ፣ አንሶላ፣ ፋራሽ፣ ብርድልብስና አልባሳት) ሌሎች አስፈላጊ መሰረታዊ የቤት ዕቃዎች እንዲሟሉ ማድረግ አለበት፡፡

ሠ. ራሳቸውን ችለው ለመኖር ብቁ የሆኑ ልዩ ፍላጎት ያላቸው ወጣቶች ፍላጎታቸውንና የጉዳት መጠናቸውን ከግምት ውስጥ ያስገባ የመጠለያ አገልግሎት ሊሟላላቸው ይገባል፡፡

2.1.3.4 የትምህርትና ሙያ ክህሎት ስልጠና ድጋፍ

ሀ. ልዩ ፍላጎት ላላቸው ወጣቶች ፍላጎታቸውን መሰረት ያደረገ ልዩ ድጋፍ ማድረግ፤

ለ. ወደ ከፍተኛ ትምህርት ተቋም ሲገቡ ቀደም ሲል በተቋሙ ሲሰጥ የነበረው ድጋፍና ክትትል (የገንዘብ፣ የአልባሳት፣ የትምህርት ቁሳቁስ ወዘተ) እስኪያጠናቅቁ ድረስ እንዲቀጥል ማድረግ፤

ሐ. ልዩ ተስጋጅነት ችሎታ ያላቸውን ወጣቶች ክህሎታቸውን የሚያዳብሩበት ሁለንተናዊ ድጋፎችን ተጠቃሚ እንዲሆኑ ማድረግ፤

መ. የአጫጭር የክህሎት ስልጠና እንዲያገኙ ማድረግ፤

ሠ. ከቴክኒክ እና ሙያ ስልጠና ተቋማት ጋር ትስስር በመፍጠር ታዳጊዎች አእና ወጣቶች የመካከለኛና የረጅም ጊዜ የሙያ ስልጠና ተጠቃሚ እንዲሆኑ ማድረግ፤

ረ. የነጻ ትምህርት እድል ተጠቃሚ እንዲሆኑ ማስቻል፡፡

2.1.3.5 የኢኮኖሚ ድጋፍ

ሀ. በተለያዩ የገቢ ማስገኛ ሥራዎች እንዲሰማሩ፣ የገንዘብ ቁጠባ ባህል እንዲኖራቸው እና የገበያ ትስስር፣ ስልጠናዎች እንዲያገኙ ማድረግ፤

ለ. ተቀጥረው እንዲሰሩ አስፈላጊውን ድጋፍ እንዲያገኙ ማመቻቸት እና የሥራ ቅጥር ዕድል በሚያገኙበት ጊዜ ለሚፈልግ የስትና ይህ ጉዳይ የሚመለከተው ተቋም ዋስ እንዲሆናቸው ማመቻቸት ማቅረብ፤

ሐ. ሥራ ለመስራት የሚያስችል መነሻ ካፒታል (በወቅቱ የገበያ ጥናት ላይ የተመሰረተ) እንዲያገኙ ማድረግ፤

መ. በመንግሥት የሚዘጋጁ የመስሪያ ቦታ (ሼዶች) በቅድሚያ እንዲያገኙ ማድረግ፤ ይህ

ባልሆነበት ሁኔታ የ3 ወር የሥራ ቦታ ኪራይ (የወቅቱን የኪራይ ዋጋ ከግምት ባስገባ ሁኔታ) እንዲያገኙ ማድረግ፤

ሠ. ፍላጎትና ችሎታቸውን መሰረት ያደረገ የሥራ እቅድ ማማከር እና ማዘጋጀት፤

ረ. ተደራጅተው በተለያዩ የሥራ መስኮች እንዲሰማሩ ድጋፍ እንዲያገኙ ማድረግ፡፡

2.1.3.6 የህግ ድጋፍና ምክር አገልግሎት

ሀ. ለወጣቱ የህግ ድጋፎች ማለትም በተለያዩ የህግ ጉዳዮች ከማህበረሰቡ ጋር በሚኖርበት ሁኔታ ሊያጋጥሙ በሚችሉ የሙብት ጥሰቶች ዙሪያ ነጻ የምክር አገልግሎት እና መሰል ጉዳዮች ዙሪያ ግንዛቤ እንዲፈጠርላቸው ማድረግ፡፡

ለ. ወጣቶች በክብካቤ ወስጥ እያሉ ያልተቋጨ/ከክብካቤ ከውጡ በኋላ ባሉ ከውርስ ጋር የታያያዘ እና ሌሎች የህግ ድጋፍ አገልግሎትን እንዲያገኙ መደረግ አለበት፡፡

ሐ. ወጣቶች የነዋሪነት መታወቂያ የማግኘት፤ ፓስፖርት፤ የልደት ምስክር ወረቀት እና ሌሎች ማንኛውም ህጋዊ ሰነዶችን እንዲያገኙ ማገዝ፡፡

መ. ወጣቶች ከክብካቤ ከወጡ በኋላ ለሚደርሰባቸው የሙብት ጥሰቶች (መድሎ፣ጾታዊ ጥቃት) ነጻ የህግ አገልግሎት ማግኘት አለባቸው፡፡

2.2 ለድህረ ክብካቤ ድጋፍ እና ክትትል አገልግሎት የብቁነት መስፈርት

ከአማራጭ ክብካቤ መውጫና ድህረ ድጋፍ አገልግሎት ተጠቃሚነትን ለመወሰን ከላይ የተዘረዘሩት የብቁነት መስፈርቶች እንደተጠበቁ ሆኖ ከዚህ በታች የተመለከቱት ሁኔታዎች መሟላታቸው መረጋገጥ አለበት፡፡

ሀ. ወጣቱ/ቷ በድጋፍ ሥር የቀጠለ አገልግሎት ከሌለው/ከሌላትና ዕድሜ ከ18 ዓመት በላይ የሆነ/ች እንደሆነ፤

ለ. በከፍተኛ ትምህርት መራዘም ወይም ዘግይቶ/ታ ትምህርት በመጀመር ምክንያት የትምህርት ዕድሜ መዘግየት ወይም ሌላ አሳማኝና ከአማራጭ ክብካቤው የድጋፍ ማዕቀፍ ጋር የማይጻረር ጉዳይ ምክንያት የቀጠለ ድጋፍ ከሌለው/ከሌላት በስተቀር ዕድሜው/ዋ ከ24 ዓመት ያልበለጠ መሆን ሲሆን፤

ሐ. ከላይ የተገለጸው እንደተጠበቀ ሆኖ በአማራጭ ክብካቤ ውስጥ ሆነው በሁለተኛ ደረጃ፤ በሙያ ስልጠና፤

በከፍተኛ ትምህርት እና በሌሎች በቀጠሉ አገልግሎቶች ድህረ- ክብካቤ አገልግሎቶች ስር ሆኖ ሲገኝ/ስትገኝ ፤

መ. የእለት ከእለት ህይወታቸውን ለማስተዳደር እና ራሳቸውን ለመንከባከብ የሚያስችል የአዕምሮ፣ የአካልና አጠቃላይ የጤና ብቃት እንዳላቸው ሲረጋገጥ፤ ወጣቱ ዘላቂ ባልሆነ አማራጭ የድጋፍና ክብካቤ አገልግሎት (የተቋም አገልግሎት፣ የረጅም ጊዜ አደራ ቤተሰብ፣ በድጋፍ ራስን ማስቻል) ሲረዳ የነበረ ሆኖ ሲገኝ፤

ሠ. በሁለተኛ ደረጃ ወይም የድህረ- ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት፣ የሥራ ሥልጠና፣ ወይም በሥራ ልምምድ ላይ ያለ ወጣት፤

ረ. ከላይ ያሉት እንደተጠበቁ ሆነው አገልግሎቱ የሚያበቃበትንና የሚጠበቅበትን ኃላፊነት ለመወጣት የስምምነት ቅጽ ላይ የፈረመ/የፈረመች መሆን ይኖርበታል/ይኖርባታል፡፡

ክፍል ሦስት፡ የባለድርሻ አካላት ተግባር እና ኃላፊነት

3.1. የአማራጭ ድጋፍና ክብካቤ አገልግሎት ሰጪ አካላት ተግባርና ኃላፊነት

3.1.1. የቅድመ መውጫ ዝግጅት

በዚህ የዝቅተኛ መስፈርት ትግበራ ላይ የክብካቤ አገልግሎት ሰጪ አካላት የሚከተሉት ተግባርና ኃላፊነት አለባቸው፤

- 1) ከአማራጭ ድጋፍና ክብካቤ አገልግሎት መውጣት የሚገባቸውን ወጣቶች ይለያል፤
- 2) ከአማራጭ ክብካቤ አገልግሎት የሚወጡ ወጣቶች ከመውጣታቸው በፊት ራስን ችሎ ለመውጣት በመስፈርቱ

መሰረት ብቁ መሆናቸውን ያረጋግጣል፤

- 3) የሥልጠና ፍላጎታቸውን ይለያል፤ መረጃቸውን ያደራጃል፤ እንዲሁም ወደ ሥልጠና ለመግባት ዝግጁ እንዲሆኑ ያደርጋል፤
- 4) ወጣቶች የከፍተኛ ትምህርታቸውን እስኪጨርሱ ወይም እንደየፍላጎታቸው ወይም ዝንባሌ በመረጡት የሙያ ዘርፍ በቂ ሥልጠና እንዲወስዱ እና ለሥልጠናው አስፈላጊውን ወጪ በመሸፈን ሥልጠናውን እስኪጨርሱ ድረስ በቂ የክትትልና የድጋፍ ሥራ ያከናውናል፤
- 5) ወጣቶች የሥነ-ልቦና ዝግጅት እንዲኖራቸው የሕይወት ክህሎት ሥልጠናዎችን በበቂ ሁኔታ ያመቻቻል፤
- 6) ቀደም ሲል ወደ ማኅበረሰቡ የተቀላቀሉ/ተቋቁመው የወጡ/ እና ውጤታማ የሆኑ ግለሰቦችን በመጋበዝ የሕይወት ልምዳቸውን እንዲያካፍሉ ያደርጋል ወይም ታዳጊዎች ልምድ መውሰድ ወደሚችሉባቸው ቦታዎች ሄደው እንዲጎበኙና የሕይወት ልምድ እንዲቀስሙ ሁኔታዎችን ያመቻቻል፤
- 7) የሚቋቋሙ ወጣቶች ጠቅላላ የሕክምና ምርመራ እንዲደረግላቸውና ያሉበት ነባራዊ የጤና ሁኔታ እንዲታወቅ ያደርጋል፤
- 8) በምርመራው ውጤት መሠረት ተላላፊ ወይም ለረጅም ጊዜ ሊቆይ የሚችል የጤና ችግር ያለባቸውና ለመቋቋም ዝግጁ የሆኑ ወጣቶች በዘላቂነት የሕክምና ድጋፍ ሊያገኙ የሚችሉበትን ሁኔታ ያመቻቻል፡፡
- 9) ወጣቶች ከሚኖሩበት አካባቢ የወሳኝ ኩነት ምዝገባና የነዋሪነት፣ የዜግነትና ኢሜግሬሽን፣ የብሄራዊ መታወቂያ(ፋይዳ) አገልግሎት እንዲያገኙ ያመቻቻል፤
- 10) ከአማራጭ ክብካቤ አገልግሎት የሚወጡ ወጣቶች በሚኖሩበት አካባቢ በከተማው የሥራ ዕድል ተጠቃሚ ስለሚሆኑበት ሁኔታ ድጋፍ ወይም እዝ ያደርጋል፡፡
- 11) ከአማራጭ ክብካቤ አገልግሎት የሚወጡ ወጣቶች እንደየፍላጎታቸው እና እንደአስፈላጊነቱ ተደራጅተው መሥራት የሚችሉበትን ሁኔታ ከሚመለከተው አካል ጋር በመቀናጀት ይሰራል፤
- 12) ተቋሙ ከአማራጭ ክብካቤ አገልግሎት የሚወጡ ወጣቶች እንደአስፈላጊነቱ በመንግስት ለወጣቶች የተዘጋጁ የተዘዋዋሪ ፈንድ አገልግሎት፣ በተለያዩ ባለድርሻ አካላት የሚሰጡ ተመሳሳይ አገልግሎቶች ካሉ የአገልግሎት ተጠቃሚ እንዲሆኑ ሁኔታዎችን ያመቻቻል፤
- 13) ከአማራጭ ክብካቤ አገልግሎት ራሳቸውን ችለው ለመኖር የሚወጡ ወጣቶች ለመቋቋም የሚያግዝ ለመሠረታዊ የቤት ውስጥ መገልገያ ቁሳቁስ መግዣ፣ ለሥራ ማፈላለጊያ፣ ለቤት ኪራይ፣ የከፍተኛ ትምህርት ወጪዎችና ለመመረቂያ እና ለመሳሰሉት ወጪዎች የሚሆን የገንዘብ ድጋፍ ያደርጋል፡፡
- 14) ከአማራጭ ክብካቤ አገልግሎት የሚወጡ ወጣቶች ባደጉበት አካባቢ የመንግስት ኪራይ ቤት ወይም ቤት ማግኘት ስለሚችሉበት ሁኔታ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመቀናጀት ይሰራል፡፡
- 15) ከአማራጭ ክብካቤ አገልግሎት የሚወጡ ወጣቶች በሚወጡበት ወቅት ቀድሞ ሲጠቀሙበት የነበረውን የራሳቸውን የመኝታ ልብስና ፍራሽ እንደ አስፈላጊነቱ ይዘው ሊወጡ የሚችሉበትን ሁኔታ ያመቻቻል፡፡
- 16) ወጣቶች የቁጠባ ደብተር በመክፈት የቁጠባ ባህል እንዲለማመዱ ማድረግ፡፡

3.1.2. ስለድህረ ድጋፍ

- 1) ከአማራጭ ክብካቤና ድጋፍ አገልግሎት የወጡ ወጣቶችን የመኖሪያ አድራሻ፣ የሚሠሩትን ሥራ፣ ለማቋቋሚያ ያገኙትን ድጋፎች ወ.ዘ.ተ መረጃዎችን በማደራጀት በቀጣይ ለሚደረገው ክትትልና ድጋፍ ዝግጁ አድርጎ መያዝ

ይኖርበታል።

- 2) ከአማራጭ ከብካቤና ድጋፍ አገልግሎት የወጡ ታዳጊዎችን ለመጀመሪያዎቹ 6 ወራት በየወሩ እና ከዚያ በኋላ በ3 ወር አንድ ጊዜ ከትትል በማድረግ ያሉበትን የኑሮ ሁኔታ በመገንዘብ አስፈላጊውን ድጋፍ ያደረጋል።
- 3) ከከብካቤ በኋላ ለሚደረግ ስነ-ለቦናዊ እና ማህበራዊ እገልገሎት ድጋፍ እና ከትትል የወጣቶቹ ይሁንታ/ ፍቃደኝነትን በጽሁፍ መስጠት ይኖርበታል አእንዲሁም የግላዊነት መብት መብታቸው ሊጠበቅ ይገባል።
- 4) ከአማራጭ ድጋፍ ከብካቤ አገልግሎት የወጡ ወጣቶች በማኅበረሰቡ ውስጥ አጠቃላይ ሁኔታ እስከ ሁለት ዓመት ድረስ በዓመት አንድ ጊዜ በየደረጃው ለሚመለከተው የመንግሥት አካል ሪፖርት ይልካል።
- 5) እራሳቸውን ችለው በሚኖሩበት ወቅት ችግሮች ሲያጋጥሙ የሚመለከተው መንግሥታዊ ተቋም ሌሎች ጉዳዩ ከሚመለከታቸው አገልግሎት ሰጪ አካላት ጋር ተቀናጅቶ መፍትሔ ያፈላልጋል።

3.2. የመንግሥት ተቋማት ተግባርና ኃላፊነት

በዚህ የዝቅተኛ መስፈርት ትግበራ ላይ ከዚህ በታች የተዘረዘሩት የፌዴራል፣ የክልልና የከተማ አስተዳደር ተቋማት የሚከተሉት ተግባርና ኃላፊነት ይኖራቸዋል፤

3.2.1. የፌዴራል፣ የክልል እና ከተማ አስተዳደር የመንግሥት ተቋማት የጋራ ተግባርና ኃላፊነት

- 1) ግንዛቤ መፍጠር፤ የአቅም ግንባታ ሥልጠናዎችን መስጠት፤ ማመቻቸት፤
- 2) የወጣቶችን ጉዳይ በዘርፈ ብዙ ጉዳዮች ውስጥ እንዲካተት ማድረግ እና ተጠቃሚነታቸውን ማረጋገጥ፤
- 3) ሙያዊ ድጋፍ ማድረግና ማመቻቸት፤
- 4) መረጃዎችን ማደራጀትና ደህንነቱ በተጠበቀ መልኩ ለሚመለከተው አካል ማድረስ፤
- 5) በሚቀርቡ ሪፖርቶች መሰረት የማስተካከያ እርምጃዎች መውሰድ፤
- 6) ሥራዎችን በትብብርና ቅንጅት አግባብ ተግባራዊ ማድረግ።

3.2.2. የፌዴራል፣ የክልልና የከተማ አስተዳደር ዘርፍ ተግባርና ኃላፊነት

3.2.2.1. የሴቶችና ማህበራዊ ጉዳይ ዘርፍ ተግባርና ኃላፊነት

- 1) የመስፈርቱን አፈጻጸም በበላይነት መምራት፤ ማስተባበር፤
- 2) ዕቅድና ሪፖርት ማዘጋጀት፤ አፈጻጸሙን መከታተል፤ መገምገም፤ ግብረ-መልስ መስጠት፤
- 3) የባለድርሻ አካላትን ተሳትፎ፣ የንቅናቄና የተቋማት አቅም ግንባታ ድጋፍ መከታተል፤ ማጠናከር፤
- 4) የታዳጊዎች/ወጣቶች ጉዳይ በዘርፈ ብዙ ጉዳዮች ውስጥ መካተቱን እና ተጠቃሚነታቸውን ያረጋግጣል፤ ይቆጣጠራል፤ ተጠያቂ ያደርጋል፤
- 5) ማኅበራዊና ሥነ-ልቦናዊ ድጋፍ ያመቻቻል፤
- 6) የማኅበራዊ ዋስትና ተጠቃሚነታቸውን እንዲረጋገጥ ያደርጋል፤
- 7) ለአገልግሎት መስጫ ማዕከላት ክትትልና ድጋፍ ያደርጋል፤
- 8) በአማራጭ ድጋፍና ከብካቤ ዙሪያ የሚያጋጥሙ የፖሊሲና መመሪያ አፈጻጸም ይከታተላል ከፍተኞችን በመለየት እንዲሸፈኑ ያደርጋል፤
- 9) የወጣቶች መረጃዎችን ያደራጃል፤ ይቆጣጠራል፤ የመረጃ ልውውጥ ሥርዓትን ይዘረጋል፤

- 10) የወጣቶች ጉዳይ በሚያዝበት ወቅት ተገቢውን የጉዳይ አያያዝ ሥርዓት በተከተለ መልኩ ተጠናክሮ መያዝ አለበት፤
- 11) የወጣቶች መረጃዎች በሀገር አቀፍ ደረጃ በተዘጋጀው የመረጃ አያያዝ ሥርዓት መሰረት ተቀናጅቶ መካተቱን ይከታተላል።

3.2.2.2. የሥራና ክህሎት ዘርፍ ተግባርና ኃላፊነት

- 1) ፍላጎትን መሠረት ያደረገ የሙያና ክህሎት ሥልጠናዎችን እንዲያገኙ ያደርጋል፤
- 2) ሥራ ለመጀመር የሚያስችል የብድር አገልግሎት ትስስር ይፈጥራል፤
- 3) አዳዲስ የሥራ ፈጠራ ሀሳብ ያላቸውን ወጣቶች ይደግፋል፤ ያበረታታል፤ እውቅና ይሰጣል፤ ወደስራ ያስገባል፤
- 4) የመሥሪያና ማምረቻ ቦታ ያመቻቻል፤
- 5) የገበያ ትስስር ይፈጥራል፤
- 6) የሥራ መረጃዎችን ይሰጣል፤
- 7) የውጪና የአገር ውስጥ የሥራ ሥምሪትን ያመቻቻል፤
- 8) ከአማራጭ ህጻናት ድጋፍና ክብካቤ የሚወጡና የወጡ ሥራ ፈላጊ ወጣቶች ቅድሚያ የመደራጀት ዕድል እንዲያገኙ ያደርጋል፤
- 9) ከአማራጭ ህጻናት ድጋፍና ክብካቤ የሚወጡና የወጡ ሥራ ፈላጊ ወጣቶች የሥራ ሥምሪትን ያመቻቻል፤

3.2.2.3. የጤና ዘርፍ ተግባርና ኃላፊነት

- 1) የጤና መድሃኒት ተጠቃሚ እንዲሆኑ ያደርጋል፤ የጤና መድሃኒት ክፍያ መክፈል የማይችሉና ከፍተኛ የጤና ችግር ያለባቸውን የነጻ ህክምና እንዲያገኙ ያመቻቻላል፤
- 2) በጤናና ሥነ-ተዋልዶ ዙሪያ ግንዛቤ ይፈጥራል፤ ሥልጠናዎችን ይሰጣል፤ ያደርጋል፤
- 3) ልዩ ፍላጎት ያላቸው ታዳጊዎች/ወጣቶች ፍላጎታቸውን መሠረት ያደረገ የጤና አገልግሎት እንዲያገኙ ያደርጋል፤
- 4) የአዕምሮ ጤና መታወክና የሱስ ተጠቂ ለሆኑ ታዳጊዎች/ወጣቶች ህክምና እና የተሀድሶ አገልግሎት እንዲያገኙ ያደርጋል፤
- 5) ቀጣይነት ያለው የህክምና ድጋፍ የሚያስፈልጋቸው ታዳጊዎች/ወጣቶች አስፈላጊውን አገልግሎት እንዲያገኙ ያደርጋል፤
- 6) ሰው ሰራሽና የተፈጥሮ አደጋዎች በሚከሰቱበት ወቅት ከአማራጭ ድጋፍ አገልግሎት የሚወጡና የወጡ ወጣቶችን ትኩረት ያደረጉ የጤና ድጋፎችን ያደርጋል።

3.2.2.4. የትምህርት ዘርፍ ተግባርና ኃላፊነት

- 1) እንደአስፈላጊነቱ የተፋጠነ የትምህርት አገልግሎት ተጠቃሚ እንዲሆኑ ሁኔታዎችን ማመቻቸት፤
- 2) የነፃ ትምህርት ዕድል ተጠቃሚ የሚሆኑበትን ሥርዓት ማመቻቸት፤
- 3) ልዩ ፍላጎት ያላቸው ወጣቶች ፍላጎታቸውን መሠረት ያደረገ የትምህርት ዕድል እንዲያገኙ ማመቻቸት፤
- 4) ከከፍተኛ የትምህርት ተቋማት ጋር በመተባበር ከአማራጭ ድጋፍና ክብካቤ አገልግሎት የሚወጡ እና የወጡ ወጣቶች በሚያጋጥማቸው ችግሮች ዙሪያ ጥናትና ምርምር በማድረግ የመፍትሄ ሃሳብ ያመነጫል።

3.2.2.5. የፍትህ ዘርፍ ተግባርና ኃላፊነት

- 1) ነፃ የሕግ ምክርና ድጋፍ አገልግሎትን እንዲያገኙ ያደርጋል፤
- 2) በሕግ ነክ ጉዳዮች ግንዛቤ ይፈጥራል፤ ሥልጠናዎችን ይሰጣል፤
- 3) ከአማራጭ ድጋፍ ክብካቤ የሚወጡ እና የወጡ ታዳጊዎች እና ወጣቶች በውርስ የሚገባቸው ሀብትና ንብረት እና ሌሎች ህግ ነክ ጉዳዮች ላይ የህግ ድጋፍ አገልግሎት እንዲያገኙ ማድረግ፤
- 4) ከአማራጭ ድጋፍ ክብካቤ የሚወጡ እና የወጡ ታዳጊዎች እና ወጣቶች አድሎዊ አስራርና የጾታ ጥቃት ሲደርስባቸው በልዩ ሁኔታ ነጻ የህግ ድጋፍ አገልግሎት መስጠት።

3.2.2.6. የኢሚግሬሽንና የዜግነት አገልግሎት ዘርፍ ተግባርና ኃላፊነት

- 1) የልደት፣ የነጻነት መታወቂያና የፓስፖርት እና ሌሎች ወሳኝ ኩነት አገልግሎት መረጃዎችን እንዲያገኙ አሰራር ላይ የሚገጥሙ ችግሮችን ለመፍታት የሚያስችሉ የአሰራር ሥርዓት እንዲኖር ያደርጋል።

3.2.2.7. የመገናኛ ብዙኃን ተግባርና ኃላፊነት

- 1) ከአማራጭ ክብካቤ በመውጫ ዝግጅትና ድህረ ድጋፍ መስፈርት ዙሪያ ለሕብረተሰቡ የግንዛቤና ንቅናቄ ስራዎችን መስራት፤
- 2) የአማራጭ የሕጻናት ድጋፍና እንክብካቤ ለሚወጡና ለወጡ ታዳጊዎች ነጻ የአየር ስዓት እንዲያገኙ በማድረግ የህይወት ተሞክሯቸውን እንዲያካፍሉ እድሉን መስጠት።

3.2.2.8. የከተማና መሠረተ ልማት ዘርፍ ተግባርና ኃላፊነት

- 1) የመኖሪያ ቤት ተጠቃሚነትን በልዩ ሁኔታ ተጠቃሚ እንዲሆኑ ያመቻቻል፤
- 2) የመስሪያ ቦታዎችን ቅድሚያ እንዲያገኙ ሁኔታዎችን ያመቻቻል።

3.2.2.9. የገቢዎች ዘርፍ ተግባርና ኃላፊነት

- 1) ለሥራ የሚውሉ ቁሳቁሶችን በልዩ ሁኔታ ከቀረጥ ነጻ ከውጭ እንዲያስገቡ የሚፈቅድ አሰራር እንዲኖር ያመቻቻል፤
- 2) በልዩ ሁኔታ የግብር የእፎይታ ጊዜ እንዲያገኙ ያደርጋል፤
- 3) የተለያዩ ቁሳቁሶችን በድጋፍ መልክ እንዲያገኙ ያደርጋል፤

3.2.2.10. የፌደራል ሲቪል ማኅበረሰብ ድርጅቶች ባለሥልጣን ተግባርና ኃላፊነት

- 1) በአማራጭ ድጋፍና ክብካቤ አገልግሎት ላይ የሚሰሩ በጎ አድራጎት ድርጅቶች ታዳጊዎች/ወጣቶችን በማቋቋም ረገድ ይህን መስፈርት ተግባራዊ እንዲያደርጉ ከትትልና ቁጥጥር ያደርጋል፤
- 2) ከአማራጭ ድጋፍና ክብካቤ የሚወጡ እና የወጡ ወጣቶች የሚያቋቁማቸው ማህበራት ፕሮጀክት ቀርጸው ለመተግበር በሚፈልጉበት ሁኔታዎች ላይ ሙያዊ ድጋፍና ምክር ያደረጋል፤
- 3) ማናቸውም በጎ አድራጎት ድርጅቶች የፕሮጀክት ጊዜያቸው ሲያበቃ የተለያዩ ቁሳቁሶችን ከአማራጭ ድጋፍና ክብካቤ ለወጡ ወጣቶች ለመሠረቷቸው ማኅበራት ድጋፍ ያመቻቻል።

3.3. የመንግሥት የልማት ድርጅቶችና የግሉ ዘርፍ ሚና

- 1) በልዩ ሁኔታ ስልጠና እና የሥራ ዕድል እንዲያገኙ በማመቻቸት ማህበራዊ ግዴታቸውን መወጣት፤
- 2) የተለያዩ የገንዘብና ቁሳቁስ ድጋፎችን ማድረግ።

3.4. መንግሥታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች ድርሻ

- 1) ለታዳጊዎች/ወጣቶች ውጤታማነት አጋዥ የሆኑ የገንዘብ፣ የቁሳቁስ እና የክህሎት ድጋፍና እገዛ ያደርጋል፤
- 2) በልዩ ሁኔታ ስልጠና እና የሥራ ዕድል እንዲያገኙ ማህበራዊ ግዴታቸውን እንዲወጡ ይደረጋል።

3.5. ከአማራጭ ክብካቤ ተቋማት ያደጉ ወጣቶች ማህበራት ጥምረት

- 1) ከክብካቤ ማዕከላት ለሚውጡ ታዳጊ ወጣቶች ልምድና ተሞክሮቻቸውን ያካፍላሉ፤ የግንዛቤ ማስጨበጫ መድረኮችን ያዘጋጃል፤
- 2) በጉዳዩ ዙሪያ ካላቸው ቅርበት አኳያ በጥናት የተደገፈ ምክረ ሀሳብ ያቀርባል፤
- 3) በአማራጭ እንክብካቤ ያደጉትን ወክለው በተለያዩ መድረኮች ይሳተፋሉ፤
- 4) በተቀመጠው ዝቅተኛ መስፈርት መሰረት ተግባራዊ መደረጉን በዋናነት ከሚመለከተው የመንግስት አካል ጋር በመቀናጅት ተፈጻሚነቱን ይከታተላል፤
- 5) ከአማራጭ ድጋፍና ክብካቤ አገልግሎት የወጡና በተለያዩ ደረጃዎች ላይ ያሉ አርዕያ የሚሆኑ ግለሰቦችን በመጋበዝ የህይወት ልምዳቸውን እንዲያካፍሉ ያስተባብራሉ፤
- 6) በበይነ መረብ እና የፊት ለፊት የእርስበርስ ውይይቶችንና የልምድ ልውውጥ መድረኮችን ያመቻቻል።

3.6. የጉዳይ አያያዝ፣ መረጃ እና ሪፖርት ሥርዓት

ታዳጊ ወጣቶችን የተመለከቱ ጉዳዮች መረጃቸው በወረቀትና ዲጂታላይዝድ በመረጃ ቋት ተደራጅተው መያዝ አለባቸው።

- 1) የታዳጊ ወጣቶች ጉዳይ በሚያዝበት ወቅት ተገቢውን የጉዳይ አያያዝ ስርዓት በተከተለ መልኩ ተጠናክሮ መያዝ አለበት።
- 2) የታዳጊ ወጣቶች መረጃዎች በሀገር አቀፍ ደረጃ በተዘጋጀው የመረጃ አያያዝ ስርዓት መሰረት ተቀናጅቶ መሰራት አለበት።
- 3) አገልግሎት ሰጭ ድርጅቶች ታዳጊ ወጣቶች ያሉበትን አጠቃላይ ሁኔታ የሚያሳይ ወቅታዊ መረጃ በየደረጃው ለሚመለከታቸው የመንግሥት አካላት መላክ አለባቸው።
- 4) አገልግሎት ሰጭ ድርጅቶች የሩብ፣ የግማሽና ዓመታዊ ሪፖርቶች ተዘጋጅተው ለሚመለከተቻቸው አካላት ይላካሉ።
- 5) መረጃዎችን የማስተዳደርና ለሚመለከተቻቸው አካላት የማስተላለፍ ኃላፊነት የአማራጭ ድጋፍና ክብካቤ ሰጪ አካላትና በየደረጃው ያሉ የታዳጊ ወጣቶች ጉዳይ ላይ የሚሠሩ የመንግሥት ተቋማት ኃላፊነት ብቻ ይሆናል።
- 6) በአማራጭ ክብካቤ የመቆያ ዕድሜያቸውን አጠናቀው የመውጣት ዝግጅት የሚያደርጉ ታዳጊዎች የድህረ-ክብካቤ ድጋፍና ክትትል ፕሮግራም ውስጥ የሚገኙ የታዳጊዎች መረጃ፣ የመረጃ አያያዝ ስርዓትን የተከተለ መሆን ይኖርበታል።

ክፍል አራት፡ ልዩ ልዩ ሁኔታዎች

4.1. የመስፈርቱ አፈጻጸምና የአተገባበር ሁኔታ

- 1) መስፈርቱን በበላይነት የመፈጸምና የማስፈጸም እንዲሁም አስፈላጊው ክትትልና ቁጥጥር የማድረግ ኃላፊነት በየደረጃው የሚገኙ የሴቶችና ማህበራዊ ጉዳይ ዘርፍ ቢሮዎች ነው።
- 2) ሁሉም የመንግሥት መስሪያ ቤቶች፣ የንግድ ድርጅቶች፣ የበጎ አድራጊ ድርጅቶች፣ ለጋሽ ግለሰቦች፣ ኤምባሲዎች፣ ወይም በዚህ መስፈርት መሠረት ከአማራጭ አገልግሎቶች የሚወጡ ሕፃናትና ታዳጊዎች የሽግግር ቅድመ ዝግጅት እና የድኅረ ድጋፍ ውስጥ የሚያልፉትን ለመደገፍና ለመርዳት ፈቃደኛ የሚሆን ማንኛውም አካል ሁሉ ፈጻሚ ይሆናል።

4.2. ስለመስፈርቱ መሻሻል

- 1) ይህ ከአማራጭ ድጋፍና ክብካቤ የመውጫ ዝግጅትና ድህረ ድጋፍ ዝቅተኛ መስፈርት የአሠራር ለውጦች፣ በጥናት የተደገፉ ችግሮች መከሰታቸው እና የወቅቱን የኑሮና የገበያ ሁኔታ መሠረት ያደረገ አስገዳጅ የመሻሻል ሁኔታ መኖሩ ሲረጋገጥ በሴቶችና ማህበራዊ ጉዳዮች ሚኒስቴር/የበላይ አመራር ታይቶ ከጸደቀ ሊሻሻል ይችላል።

4.3. መስፈርቱ ስለሚጸናበት ጊዜ

- 1) ይህ ከአማራጭ ድጋፍና ክብካቤ የመውጫ ዝግጅትና ድህረ-ድጋፍ ዝቅተኛ መስፈርት ከቀን ሰኔ 4, 2017 ዓ.ም ጀምሮ የጸና ይሆናል።

አባሪ መረጃዎችና ዋቢዎች

አባሪ መረጃዎች

- የሶስትዮሽ ስምምነት ቅጽ (አደራ ቤተሰብ፣ ስልጣን ያለው የመንግሥት አካል እና የአደራ ቤተሰብ አገልግሎት ሰጪ ተቋም)
- የድህረ-ክብካቤ ድጋፍ እና ክትትል ስምምነት ቅጽ (የድህረ-ክብካቤ ደጋፍና ክትትል ተጠቃሚ ወጣት፣ ይህን ለማስተባበር ኃላፊነት ያለበት ተቋም እና መንግሥት)
- ራስን የመምራትና የማስተዳደር ክህሎት መለኪያ ቅጽ
- ለድህረ-ክብካቤ ደጋፍና ክትትል የልዩ ጥቅም ዳሰሳና ወሳኔ ቅጽ

ዋቢዎች

- የፌዴራል አስፈጻሚ አካላትን ተግባርና ኃላፊነት ለመደንገግ የወጣው አወጅ ቁጥር 1263/2014 አንቀጽ 36 ንዑስ አንቀጽ አ እና ወ
- የወሳኝ ኩነቶች አዋጅ ቁጥር 1049/2017
- ብሔራዊ የሕፃናት ፖሊሲ (2017)
- የተሻሻለው የአማራጭ የሕፃናት ድጋፍ እና ክብካቤ መመሪያ 951/2016ዓ.ም.
- የተባበሩት መንግሥታት አማራጭ የሕፃናት ድጋፍና ክብካቤ መመሪያ
- የሕፃናት ጥበቃ ጉዳይ አያያዝ
- የሕፃናት ጥበቃ መረጃ አያያዝ ሥርዓት

የሴቶችና ማህበራዊ ጉዳይ ሚኒስቴር-ኢትዮጵያ
Ministry of Women and Social Affairs-Ethiopia

**Minimum Standards for Preparation of Leaving Care and
Aftercare Support**

2025
Addis Ababa

Contents

Introduction.....	2
Part One: General.....	2
1.1. Definition of terms.....	2
1.2. The purpose of the minimum standards.....	4
1.3. Principles.....	4
1.4. Scope of Application.....	5
Part Two: Minimum standards for leaving care and after care support.....	5
2.1. Preparation for leaving care.....	5
2.1.1. Individual transition plan.....	5
2.1.2. Transition Phase.....	7
2.1.3. After-care support and monitoring.....	8
2.2. Eligibility criteria for after-care support and monitoring.....	11
Part Three: Roles and Responsibilities of Stakeholders.....	12
3.1. Roles and Responsibilities of Alternative Support and Care Service Providers.....	12
3.1.1. Pre-Exit Preparation.....	12
3.1.2. After care Support.....	13
3.2. Roles and Responsibilities of Government Institutions.....	14
3.2.1. Joint roles and responsibilities of federal, regional and city level government institutions.....	14
3.2.2. Duties and Responsibilities of the federal, regional and city administration sectors.....	14
3.3. The Role of Government Development Organizations and the Private Sector.....	17
3.4. The Role of Non-Governmental Organizations.....	17
3.5. Coalition of Associations of Youths who have grown up in Alternative Care Institutions.....	17
3.6. Case Management, Information and Reporting System.....	18
Part Four: Miscellaneous Conditions.....	18
4.1. Execution and Implementation of the Standards.....	18
4.2. Amendment of the standards.....	19
4.3. Effective date of the standards.....	19
Reference Documents and Annexes.....	i
Annexes.....	i
Reference Documents.....	i

Introduction

International, regional and national laws require that children who lost the support and care of their parents for various reasons should receive and access appropriate family-based, community-based and institutional alternative care services until they become independent. Every country has the responsibility to ensure that these children have access to full legal, social, and economic protection, health care, emotional well-being and basic services, and to ensure that they have access to quality education, social participation, sports and recreational services. There should also be an effort to provide them with the necessary preparation and transitional support to live independently. The United Nations Alternative Care Support Guidelines (Articles 131-136) detail the support, transition process and post-support decisions, frameworks and guidelines for children leaving alternative care services, in a manner that protects the rights and overall well-being of the child and considers their capacities and needs.

In Ethiopia, children who are vulnerable and in difficult situations for various reasons are being provided with various alternative support and care services by governmental and non-governmental institutions. However, many young people, when they leave the alternative childcare setting develop a sense of dependency, face exclusion and discrimination, and are unable to lead their lives effectively due to the lack of preparatory work and continuous comprehensive support. One reason for this is the lack of minimum standards that can demonstrate the preparatory work and after-care support that the youth should receive to make the transition sustainable and effective.

The Ministry of Women and Social Affairs issued the minimum standards in accordance with the Alternative Support and Care Directive 976/2023 and the powers and functions of Federal Executive Organs under Proclamation No. 1263/2014, to sustainably address the social, psychological, and economic problems faced by youth leaving care through quality and consistent services.

Part One: General

1.1. Definition of terms

For the purposes of the minimum standards, unless otherwise defined in other laws:-

- **"Adolescents and youths"** means those between the ages of 15 and 18 years, and youth means those between the ages of 18 and 24 years, respectively
- **"Care"** means the provision of care, including nutrition and health, advice and guidance, and the provision of services that contribute to the physical, mental, spiritual, psychological and social development of children

- **"Preparation for leaving care"** means services that provide support and supervision to youth who are not less than 18 years of age to support them become independent, with the recognition and assistance of the service provider in collaboration with other relevant stakeholders. Youths who benefit from this service can become independent by facilitating necessary services based on a survey conducted three years before their exit date.
- **"Care leavers"** are youths over the age of 18 who have spent all or part of their childhood in formal alternative care and are entitled to aftercare support agreed upon during the care exit process.
- **"Leaving Care"** include the process of preparing a youth to leave alternative care, the transition to self-reliance, and the cessation of support.
- **"After-Care support"** is the phase of support that follows a youth's exit from a formal alternative care program, including education and skills training, health, social, psychological, citizenship, work experience, employment facilitation, monitoring, and professional support services, as appropriate.
- **"Pre-Exit preparation"** means comprehensive support that prepares adolescents and youth for their future lives starting 3 years prior to leaving care.
- **"Alternative childcare and support institutions"** means institutions that provide residential care, supported independent living, child-led family, and long-term foster care services.
- **"Residential care"** means temporary and short-term, and last option care services provided by governmental or non-governmental organizations or individuals in any non-family- based group setting.
- **"Foster care facility"** means an organization that recruits, trains, connects, supports and monitors children and families who are eligible for foster care.
- **"Long-term foster families"** are families that voluntarily take in children and provide long-term care.
- **"Care plan"** is a written document that outlines the supports, activities, and resources needed to meet the individual goals set by the professional for the adolescent or youth developmental needs including by whom, how, and when. The document is developed by involving all relevant stakeholders, including the youth, based on need-based and family comprehensive data collection, needs

assessment, goal setting, and planning process, and appropriately documenting decisions and agreements.

- **“Minimum standards”** are a set of requirements to be fulfilled for a standardized, transparent, and consistent pre-exit and aftercare support that youths receive when leaving from institutional care, supported independent living, child-led families and long-term foster families
- **“Continuing services”** are services that are provided to youths who have been receiving alternative support and care services, even after they have reached the time of their discharge, but where it is deemed necessary to continue to receive service support such as education, health care and other social supports.

1.2. The purpose of the minimum standards

- To enable adolescents and youths to become independent in a sustainable manner by developing minimum standards for preparation to exit from alternative care and after care support and services in a standardized, transparent and consistent manner.
- Youths are exposed to psychological, social and economic problems due to the lack of a standardized, transparent and consistent system of procedures during the preparation and after care support, therefore, there is a need to develop uniform and standardized minimum standards that can be applied by all service providers.

1.3. Principles

The leaving care process and the aftercare support provided to adolescents and young people by alternative childcare providers shall be guided by the following principles:

- a) Based on interest and benefit
- b) Participatory
- c) Confidentiality
- d) Do no harm
- e) Sustainability
- f) Impartiality
- g) Coordination

- h) Respectfulness
- i) Transparency
- j) Accountability

1.4. Scope of Application

The minimum standards apply to all government and non-government alternative care providers and the stakeholders whose roles are described in this document.

Part Two: Minimum standards for leaving care and after care support

2.1. Preparation for leaving care

2.1.1. Individual transition plan

When youths are ready to leave alternative care, an individual transition plan based on their needs is developed to ensure that they are successful in their lives after care. This plan should be reviewed at least annually to reflect ongoing changes. The transition plan should fulfill the following requirements:

1. The transition plan to leave care should begin 3 years prior to the time of exit.
2. Care providers should conduct a comprehensive physical, psychological, health, social and educational assessment of each youth.
3. Identify the youth's needs, interests, experiences, strengths and skills that need to be enhanced
4. Develop an individualized transition plan based on the assessment findings, involving the youth, their family (if they are alive) and stakeholders (significant stakeholders in the youth's life);
5. A case manager or social worker should be assigned to monitor, assist and coordinate services in accordance with the transition plan for youths as they prepare to leave care;
6. The plan should include basic life-skills training, as listed below, and other needs identified in the assessment, during the 3 preparatory years of leaving care

Any individual transition plan should include the following five key skills development areas: -

1. Developing Personal Skills

Developing personal skills is used to describe the youth's interests, opinions, behaviors, attitudes, lifestyle, and values. Support measures to be taken in partnership with youths to support their transition from care and after care should include:

- Providing youth with skills in communication, self-esteem, decision-making and emotional intelligence with friends and peers, as well as with others (through encouragement, coaching, opportunities and role models);
- Supporting youth to develop their skills and talents by helping them identify spare time activities;
- Providing access to cultural, artistic and other age-appropriate opportunities and good practices that build on the youth's strengths and interests;
- Providing youth with new opportunities and positive experiences that build their social skills and self-confidence (e.g. volunteering, walking excursions);
- Create a conducive environment for group activities or access to recreational facilities; to reduce the impact of social isolation and self-isolation on mental, physical health and emotional well-being,
- Support intellectual development, critical thinking, and reasoning, decision-making, problem-solving, and personal resource management skills;
- Encourage access to training in community values, traditions, and culture.
- Introduce new opportunities and good practices for youths to develop social skills and self-confidence (such as volunteering, peer-to-peer and other youth-oriented discussions, such as walking); and engage in group activities;
- Support them with training to develop skills that will enable them to become self-employed and entrepreneurial

2. Interpersonal Skills

Create favorable conditions for developing their skills on communication, expression, negotiation, conflict resolution, collaboration, empathy, seeking help, and helping others.

3. Team Skills

To enable them to have a sense of cooperation and coordination, joint problem solving, teamwork, and other decision-making skills.

4. Understanding social environment skills

- Helping them develop their coping skills, social skills, , awareness about health and reproduction, the negative effects of drugs, and the use of the Internet and social media
- Encouraging them to understand their social and ecological environment properly,
- Helping them to know and apply community values,
- Encouraging them to develop self-reliance skills, self-care and the desire and skills to help and assist others (care for others),
- Encouraging and empowering them to increase their political participation,
- Helping them to develop their knowledge of the law and order,

5. Regarding the safety and protection of youth and adolescents,

- Conducting a survey on the issues and threats that make youth and adolescents vulnerable to various harms/attacks and holding discussions with youth on the issue.
- Create sufficient awareness about the protection of youths and adolescents, explain how and to whom to report and the legal protection systems through which they can receive a response. Conduct surveys on issues that threaten the safety of youth. Create sufficient awareness about the protection of children so that youths can have healthy relationships with other youths or children, protect themselves and other children and youths from violence, provide training on child protection.
- Inform them when and how to report if they are harmed or abused or if they suspect or see that other children and youths have been abused. Explain the system through which they can receive a response and legal protection if they report a case.

2.1.2. Transition Phase

During the transition phase, alternative childcare and support providers/institutions will:

1. Organize, analyze and share the youth's/adolescents essential personal information in an appropriate manner,
2. Identify sources of resources (from the community, private investors, charitable organizations, community-based organizations, government, religious institutions, professional associations, international development organizations, etc.) and

prepare a roadmap for services (health, economic, shelter, legal, psychological and social support, education and vocational training, food and clothing, life skills training),

3. Facilitate the beneficiaries of residential services (birth, marriage, health insurance, unemployment, safety net support, resident identification, peaceful residence, basic consumer services) and other social service providers in the area where they live,
4. Provide initial settlement support (including household items, rent for 6 months, and financial support),
5. Adolescents are integrated into the community and are supported for at least six months Self-reliance training,
6. Become a guarantor for jobs requiring guarantee
7. Preparing a family/institutional support program

2.1.3 After-care support and monitoring

Alternative childcare and support institutions and government stakeholders should provide the following after-care support services:-

2.1.3.1 Health Support

- a. Ensuring access to health insurance coverage
- b. Coordinating with stakeholders to cover medical and transportation costs for medical services not covered by health insurance, both domestically and internationally,
- c. Providing special monitoring for patients with incurable diseases and those requiring health care,
- d. Ensuring that adolescents receive reproductive health education before and during transition,
- e. Providing medical and other material support to adolescents with special needs and disabilities,

2.1.3.2 Psychological and Social support

- a. Providing training on decision-making and problem-solving;

- b. To facilitate continuous training for the youth and adolescents on the negative effects of peer pressure.
- c. Provide ongoing individual counseling services.
- d. Provide training on the harms of drugs, alcohol and internet addiction;
- e. Equip them with skills to help them cope with new challenges and obstacles that may arise during the transition from their familiar lifestyle to other situations and to solve their problems on their own;
- f. To educate and follow-up to prevent exposure to various drug addictions and depression, and when exposed facilitate access to mental health treatment and psychological support;
- g. To facilitate the strengthening of interactions between youth leaving care and their former caregivers;
- h. To provide continuous psychological support to youth with incurable health conditions

2.1.3.3 Accommodation

- a. Include a special priority for a child to receive government-provided housing upon leaving care;
- b. Ensure that a child has priority access to government-provided housing or housing provided by the community upon leaving care;
- c. An adolescent should be provided with a place of accommodation that is close to the community requirement of living upon leaving care, at a monthly rental rate of 6 months after the adolescent has completed his/her education and training.
- d. The alternative care facility should provide the children with the same basic household items (beds, sheets, mattresses, blankets and clothing) that he/she previously used.
- e. Adolescents with special needs who can live independently should be provided with accommodation that takes into account their needs and the extent of their disability.

2.1.3.4 Educational and Vocational Skills Training Support

- a. Providing special support based on the needs of children with special needs,

- b. Continuing the support and supervision previously provided by the institution (financial, clothing, educational materials, etc.) until they complete their studies at higher education institutions,
- c. Ensuring that children with special talents and abilities benefit from comprehensive support to develop their skills,
- d. Ensuring that they receive short-term skills training,
- e. Ensuring that children and adolescents benefit from medium and long-term vocational training by establishing links with technical and vocational training institutions,
- f. Ensuring that they benefit from free education,

2.1.3.5 Economic Support

- a. To engage in various income-generating activities, to develop a culture of saving money and to provide market linkages and training,
- b. To facilitate the necessary support for employment and to provide the relevant institution with the necessary guarantee when they find a job opportunity,
- c. To provide them with starting capital (based on current market research) to start working,
- d. To provide them with advance access to government-provided sheds, and in case this is not available, to provide them with 3 months of rental for their workplace (taking into account the current rental price),
- e. To provide them with advice and preparation of a work plan based on their needs and abilities,
- f. To provide them with support to organize and engage in various fields of work,

2.1.3.6 Legal Aid and Counselling Services

- a. To create awareness among the adolescents about legal aid such as free counselling services on various legal issues and violations of rights that may occur in their living conditions with the community.
- b. Adolescents should be provided with access to ongoing/after care related legal aid and other legal support services.

- c. To obtain a residence permit, to obtain a passport, birth certificate and any other legal documents,
- d. Adolescents should be provided with free legal services for violations of rights (discrimination, sexual abuse) that may occur after leaving care.

2.2 Eligibility criteria for after-care support and monitoring

In addition to criteria listed above to determine the eligibility for alternative care exit and after care support, the following conditions must also be met: -

1. If the youth is not receiving continued support and is over 18 years of age,
2. The youth must not be older than 24 years of age unless there is a delay in entry into schooling, due to extension of in higher education or other compelling reasons as long as it not contradictory to the alternative care support framework.
3. Notwithstanding the above criteria, when the youth are still in alternative care, attending secondary education, vocational training, or higher education and other continuing care services,
4. When it is confirmed that they have the mental, physical and general health capacity to manage their daily lives and take care of themselves,
5. When the child or youth is receiving assistance from a non-permanent alternative support and care service (institutional service, long-term foster family, supported self-reliance),
6. Should have signed an agreement to fulfill the responsibilities and obligations of the service, subject to the above.

Part Three: Roles and Responsibilities of Stakeholders

3.1. Roles and Responsibilities of Alternative Support and Care Service Providers

3.1.1. Pre-Exit Preparation

In implementing the minimum standards, care service providers shall have the following roles and responsibilities.

- 1) Identifies adolescents and youth who are eligible to leave alternative care services;
- 2) Ensures that adolescents and youth leaving alternative care services are eligible to leave independently according to the criteria before leaving;
- 3) Identifies their training needs, organizes their information, and prepares them for training;
- 4) Provides adequate supervision and support until adolescents/youth complete their higher education or receive adequate training in a career field of their choice according to their needs or inclinations, and covers the necessary costs for the training and completes the training;
- 5) Provides adequate life skills training to adolescents so that they have psychological preparation;
- 6) Invites youth who have already joined/established/and are successful to share their life experiences with them or facilitates opportunities for youth to visit places where they can gain experience and gain life experience;
- 7) Ensures that youth who are being established undergo a comprehensive medical examination and are informed about their current health status;
- 8) Facilitates the provision of continuous medical support to youth who have a contagious or long-term health problem and are ready to cope with it based on the results of the examination.
- 9) Facilitates the provision of civil registration and residency, citizenship and immigration, and national identity (benefit) services in the area where they live;
- 10) Provides support or assistance to youth-leaving care to secure employment opportunities in the city they live in.
- 11) Collaborate the relevant body to ensure that youth leaving alternative care can form associations and work according to their needs and requirements.

- 12) The institution shall facilitate the use of the government's youth transfer fund services, similar services provided by relevant stakeholders, and other services, as appropriate.
- 13) Provide financial assistance to youth leaving care to help them live independently, such as purchasing basic household appliances, finding a job, renting a house, higher education expenses, and graduation expenses.
- 14) Work with the relevant bodies to ensure that adolescents leaving alternative care services can obtain government-owned rental housing or house in the area where they grew up.
- 15) Facilitate the use of their own bed and mattresses when leaving alternative care services, as necessary.
- 16) Support youth leaving care to open a savings account in the name of the Adolescents and to encourage them to practice a savings culture,

3.1.2. After care Support

- 1) The information on the residential address of the Adolescents who have left the alternative care and support service, the work they do, the support they have received for settlement, etc., should be organized and kept ready for subsequent monitoring and support.
- 2) The Adolescents who have left the alternative care and support service should be monitored monthly for the first 6 months and then once every 3 months, and should be provided with the necessary support by understanding their living conditions. Consent in writing for the support and monitoring of the After care and social services
- 3) The consent of the Adolescents must be in writing and their privacy rights should be protected.
- 4) The general situation of the Adolescents who have left the alternative care and support service in the community should be reported to the relevant government body at each level once a year for up to two years.
- 5) When problems arise during their independent living, the relevant government institution will coordinate with other relevant service providers to find solutions.

3.2. Roles and Responsibilities of Government Institutions

In implementing the minimum standards, the federal, regional and city level government institutions listed below will have the following roles and responsibilities:-

3.2.1. Joint roles and responsibilities of federal, regional and city level government institutions

- 1) Creating awareness; providing capacity building training; Facilitating
- 2) Integrating the issue of youth into multidisciplinary issues and ensuring their benefits;
- 3) Providing and facilitating professional support;
- 4) Organizing information and delivering it securely to the relevant body;
- 5) Taking corrective actions based on reports;
- 6) Implementing work in a cooperative and coordinated manner;

3.2.2. Duties and Responsibilities of the federal, regional and city administration sectors

3.2.2.1 Duties and Responsibilities of the Women and Social Affairs Sector

- 1) Supervise and coordinate the implementation of the standards
- 2) Prepare plans and reports, monitor performance, evaluate, provide feedback,
- 3) Monitor and strengthen the participation of stakeholders, support for movement and institutional capacity building;
- 4) Ensures, monitors and holds accountable the inclusion of Adolescent issues in multi-sectorial issues and their benefits;
- 5) Ensures the inclusion of Adolescent issues in multi-sectorial issues;
- 6) Facilitates social and psychological support;
- 7) Ensures their benefits from social security;
- 8) Monitors and supports service delivery centers;
- 9) Monitors the implementation of policies and guidelines in the area of alternative support and care, identifies gaps and ensures that they are covered.
- 10) Organizes, monitors and establishes a system for exchanging information on youth

- 11) When handling Adolescent cases, the appropriate case management system should be maintained in a consistent manner.
- 12) Adolescent information should be integrated and processed in accordance with the national information management system.

3.2.2.2 Duties and Responsibilities of the Employment and Skills Sector

- 1) Provides access to vocational and skills training based on needs,
- 2) Creates a network of credit services that enable start-up businesses,
- 3) Supports, encourages, recognizes, and places youths with new business ideas into work,
- 4) Facilitates work and production facilities,
- 5) Creates market linkages,
- 6) Provides job information,
- 7) Facilitates foreign and domestic job assignment,
- 8) Ensures that job-seeking youth leaving care and young care leavers are supported to come together to form associations/organizations
- 9) Facilitates job assignment for job-seeking youth who are leaving and have left alternative child support and care,

3.2.2.3 Duties and Responsibilities of the Health Sector

- 1) Ensures that health insurance is available to beneficiaries, facilitates access to free treatment for those who cannot afford health insurance and have serious health problems,
- 2) Creates awareness about health and reproductive health; provides training, implement,
- 3) Ensures that children and adolescents with special needs have access to health services based on their needs,
- 4) Ensures that children and adolescents with mental health disorders and addictions have access to treatment and rehabilitation services,
- 5) Ensures that children and adolescents in need of ongoing medical support have access to the necessary services,

- 6) Ensures that health support is provided to adolescents who left alternative support services during man-made and natural disasters,

3.2.2.4 Duties and Responsibilities of the Education Sector

- 1) To facilitate the provision of accelerated education services as necessary,
- 2) To facilitate the system for the provision of free education,
- 3) To facilitate the provision of education opportunities based on the needs of youths with special needs,
- 4) To conduct studies and research in collaboration with higher education institutions on the problems faced by youth leaving care and to generate solutions,

3.2.2.5 Duties and Responsibilities of the Justice Sector

- 1) To provide access to free legal advice and support services,
- 2) To create awareness on legal issues and provide training,
- 3) To provide free legal support services to adolescents and youth leaving care, if they have assets and property that they are entitled to inherit from their families and relatives,
- 4) To provide free legal support services to youth leaving facing discriminatory treatment and sexual abuse.

3.2.2.6 Duties and Responsibilities of the Immigration and Citizenship Services Sector

- 1) Provides a system of procedures to resolve problems encountered in obtaining birth, residency, passport and other vital service information.

3.2.2.7 Duties and Responsibilities of the Media

- 1) Working on awareness and mobilization activities for the community on alternative care exit preparation and after care requirements,
- 2) Providing free airtime to alternative care and care leavers and those leaving them with the opportunity to share their life experiences,

3.2.2.8 Duties and Responsibilities of the Urban and Infrastructure Sector

- 1) Provides housing benefits to those who benefit from special conditions,

- 2) Provides conditions for priority access to jobs,

3.2.2.9 Duties and Responsibilities of the Revenue Sector

- 1) Facilitates a system that allows the import of materials used for work to be exempt from tax under special circumstances,
- 2) Provides tax relief periods under special circumstances,
- 3) Provides various materials in the form of support,

3.2.2.10 Duties and Responsibilities of the Federal Civil Society Organizations Authority

- 1) Supervises and monitors the implementation of this standard by charitable organizations working in alternative support and care services in establishing youths,
- 2) Provides professional support and advice on the situations in which associations established by youths leaving alternative support and care and those who have left them want to design and implement projects;
- 3) When any charitable organizations end their project period, they facilitate the provision of various materials to support the associations established by youths leaving alternative support and care,

3.3. The Role of Government Development Organizations and the Private Sector

- 1) To fulfill their social obligations by facilitating access to training and employment opportunities in special circumstances,
- 2) Providing various financial and material supports,

3.4. The Role of Non-Governmental Organizations

- 1) Provides financial, material and skill support and assistance that are helpful to the effectiveness of the adolescents,
- 2) Ensures that they fulfill their social obligations to access training and employment opportunities in special conditions,

3.5. Coalition of Associations of Youths who have grown up in Alternative Care Institutions

- 1) Share their experiences and exposures with leaving care through awareness-raising forums.
- 2) Provides recommendations based on their experience and researches

- 3) Participates in various forums on behalf of young care leavers
- 4) Monitors the implementation of the minimum standards by relevant government bodies
- 5) They bring people who have left alternative care and are at different stages of their lives together to share their experiences.
- 6) Facilitate online and face-to-face discussions and experience sharing platforms

3.6. Case Management, Information and Reporting System

Information on cases involving young care leavers should be organized and maintained in a database, both in paper and digital.

- 1) When handling young care leavers cases, appropriate case management systems should be maintained and strengthened.
- 2) Information on young care leavers should be coordinated and processed in accordance with the national information handling system.
- 3) Alternative care service providers should send current information showing the general situation of youth leaving care and young care leavers to the relevant government bodies at all levels.
- 4) Service providers should prepare quarterly, semi-annual and annual reports and send them to the relevant bodies.
- 5) The responsibility for managing and disseminating information to relevant bodies lies solely with alternative care providers and government agencies working on youth issues at all levels.
- 6) The information on youths in the aftercare support and monitoring program for youths preparing to leave alternative care after completing their stay in alternative care must be in accordance with the information management system.

Part Four: Miscellaneous Conditions

4.1. Execution and Implementation of the Standards

- 1) The responsibility for the implementation and enforcement of the requirement, as well as the necessary monitoring and control, lies with the women's and social affairs sector offices at all levels.
- 2) All government agencies, businesses, charitable organizations, donors, embassies, or any other entity willing to support and assist children and youths

leaving alternative services in the process of transition preparation and after care support in accordance with this requirement shall be implemented.

4.2. Amendment of the standards

- 1) This minimum requirement for preparation of exit from alternative support and After care service may be revised by the relevant and authorized body when it is determined that there are operational changes, the emergence of research-based problems, and the existence of a compelling need for improvement based on current living and market conditions.

4.3. Effective date of the standards

- 1) The minimum standards for leaving care and after care support will be effective from June 11, 2025.

Reference Documents and Annexes

Annexes

- Tripartite Agreement Form (Foster Family, Authorized Government Body and Foster Family Service Provider)
- After care Support and Monitoring Agreement Form (Youth receiving After care support and monitoring, the institution responsible for coordinating this and the government)
- Self-management and leading skills assessment form
- Special Needs Assessment and Decision Form for After-care Support and Monitoring

Reference Documents

- Proclamation No. 1263/2014, Article 36, Sub-Articles Q and T, to clarify the Duties and Responsibilities of the Federal Executive Bodies
- Critical Events Proclamation No. 1049/2017
- National Children's Policy (2017)
- Amended Alternative Child Support and Care Guideline 951/2016.
- United Nations Alternative Child Support and Care Guidelines
- Child Protection Case Management
- Child Protection Information Management System

የሴቶችና ማህበራዊ ጉዳይ ሚኒስቴር-ኢትዮጵያ
Ministry of Women and Social Affairs-Ethiopia

+251 11 551 70 80

2056

info@mowsa.gov.et

<https://www.mowsa.gov.et>

<https://t.me/MowsaEthiopia>

<https://facebook.com/EthiopiaMoWSA>

Ministry of Women and Social Affairs

<https://x.com/Mowsaofficial>

**SOS CHILDREN'S
VILLAGES**

**MINISTRY OF
FOREIGN AFFAIRS
OF DENMARK**
Danida